

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

N Á L E Z

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 138/2018-38

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. júla 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej, sudcu Petra Brňáka a sudcu Milana Ľalíka o sťažnosti spoločnosti [REDACTED], a [REDACTED], zastúpených advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, Malacká cesta 5680/2B, Pezinok, ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 26 C 38/2007, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo spoločnosti [REDACTED] a [REDACTED] na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 26 C 38/2007 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 26 C 38/2007 p r i k a z u j e k o n ať bez zbytočných prietáhov.

3. Spoločnosti [REDACTED] a [REDACTED] p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume každému po 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava I je p o v i n n ý uhradiť spoločnosti [REDACTED] a [REDACTED] trovy konania v sume 343,84 € (slovom tristoštyridsaťtri eur a osemdesiatštyri centov) na účet ich právnej zástupkyne JUDr. Emílie Korčekovej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. apríla 2018 doručená sťažnosť spoločnosti [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka v 1. rade“), a [REDACTED] [(ďalej len „sťažovateľ v 2. rade“), spolu ďalej len „sťažovatelia“], vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 26 C 38/2007 (ďalej len „namietané konanie“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že namietané konanie okresného súdu bolo iniciované na základe žalobného návrhu sťažovateľky v 1. rade, prostredníctvom ktorého si uplatňuje náhradu škody vo výške 1 757 546,20 Sk s príslušenstvom. Návrh bol doručený okresnému súdu 3. augusta 2007. Sťažovateľ v 2. rade sa stal účastníkom konania (t. j. navrhovateľom v 2. rade) na základe uznesenia okresného súdu č. k. 26 C 38/2007-234 z 10. septembra 2013, ktorým okresný súd pripustil zámenu účastníka na strane

navrhovateľa v 2. rade. V namietanom konaní okresného súdu nebolo do dňa podania ústavnej sťažnosti meritórne rozhodnuté.

3. Sťažovatelia v sťažnosti poukazujú na celkovú dĺžku namietaného konania okresného súdu, pričom pozornosť ústavného súdu upriamili najmä na skutočnosť, že v období od 25. októbra 2013 dosiaľ za viac ako 4 roky a 4 mesiace sa neuskutočnilo žiadne pojednávanie vo veci samej.

4. Sťažovatelia tvrdia, že k prietiahom a porušeniu primeranej lehoty v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru neprispeli, mali a majú záujem na urýchlennom prerokovaní veci a rozhodnutí o uplatnenom nároku o odškodnení v súlade s čl. 36 ods. 1 a 3 Listiny základných práv a slobôd v súlade s čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy, k čomu však v dôsledku obštrukcií okresného súdu pod tlakom moci a zneužitím práva „*ultra vires*“ nedošlo.

5. Sťažovatelia zároveň poukázali na skutočnosť, že sťažovateľka v 1. rade podala 23. augusta 2013 predsedníčke okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní, ktorá vo svojom stanovisku z 19. septembra 2013 sťažnosť vyhodnotila ako dôvodnú.

6. Podľa názoru sťažovateľov okresný súd v namietanom konaní „*nekoná efektívne, nekoná sústredene, porušuje zásadu rýchlosti súdneho konania, čo má a malo v konečnom dôsledku za následok, že ochrana práv sťažovateľov v dôsledku neefektívneho konania, ad hoc úkonov súdu s výraznými časovými odstupmi, zjavnej nečinnosti porušovateľa vykazujúcej známky odmietnutia spravodlivosti nedosiahla požadovanej kvality a rýchlosti zákonného rozhodnutia vo veci samej*“.

7. Sťažovatelia zhrnuli, že vec je v prípade sťažovateľky v 1. rade v nerozhodnutom stave od 3. augusta 2007, teda viac ako 10 rokov a 3 mesiace, a v prípade sťažovateľa v 2. rade od 10. septembra 2013, teda viac ako 4 roky a 7 mesiacov.

8. V súvislosti s uloženou povinnosťou zo strany okresného súdu sťažovateľovi v 2. rade sťažovatelia uviedli, že sťažovateľ v 2. rade „*namiesto toho aby dosiahol*

rozhodnutia vo veci samej o uplatnenom nároku sa stal vinou porušovateľa, šikany a zneužitia práva obeťou porušenia dohovoru, keďže porušovateľ mu zneužitím práva a v dôsledku zjavne tendenčného konania rozhodnutím uložil povinnosť zložiť preddavok na trovy konania žalovanej a to v extrémnej výške, v sume 39 617 Eur podľa §-u 141a O.s.p. a to všetko uznesením z 26. septembra 2014 č. k. 26 C 38/2007-290, ktoré je stále právoplatné a vykonateľné, porušovateľ aj po náleze Ústavného súdu SR sp. zn. PL.ÚS 30/2015 z 11. mája 2016 ho odmieta zrušiť vydaním požadovaného rozhodnutia sťažovateľom v 2. rade v zmysle jeho návrhu na zrušenie uznesenia č. k. 26 C 38/2007-290 z 26.09.2014... čo sťažovateľ v 2. rade vníma ako obštrukciu porušovateľa na úkor rovnosti a spravodlivosti súdneho konania, na úkor rýchlosti konania vo veci samej, čo iba vinou porušovateľa neprípustne a ústavne neakceptovateľne predlžuje konanie a rozhodnutie vo veci samej, keďže porušovateľ o tomto návrhu sťažovateľa od 13.09.2016 nekonal s urýchlením, doposiaľ ústavne konformne nerozhodol, hoc bol k tomu povinný a to bezodkladne.“

9. V súvislosti s kritériami, ktoré ústavný súd skúma pri namietanom porušení základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sťažovatelia konštatovali, že vec považujú za jednoduchú po právnej stránke, ďalej že vec má pre nich mimoriadny význam a že svojím správaním neprispeli k vzniknutým prietahom zo strany okresného súdu.

10. Poukazujúc na relevantnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vo veci samej takto rozhodol:

„1. Základné právo obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod č.k. 26C/38/2007 porušené boli.

2. Okresnému súdu Bratislava I sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod č. k. 26C/38/2007 konal bez zbytočných prieťahov.

3. Obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 10.300,- Eur, ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť jej do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.

4. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 10.000,- Eur, ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť mu do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.

5. Obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] priznáva úhradu trov konania v sume 315,84 Eur, ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť na účet jeho právnej zástupkyne - advokátky JUDr. Emílie Korčekovej do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.

6. [REDAKOVANÉ] priznáva úhradu trov konania v sume 315,84 Eur, ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť na účet jeho právnej zástupkyne - advokátky JUDr. Emílie Korčekovej do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

11. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistil, že sú splnené všetky ústavné a zákonné predpoklady na prijatie sťažnosti sťažovateľov na ďalšie konanie, a preto ju uznesením č. k. I. ÚS 138/2018-16 z 18. apríla 2018 prijal na ďalšie konanie [§ 25 ods. 1 a 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

12. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval 23. apríla 2018 predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrila k otázke vhodnosti ústneho pojednávania, a zároveň ju vyzval, aby sa vyjadrila k sťažnosti.

13. Predsedníčka okresného súdu vo svojom stanovisku č. 1 SprV/232/2018 doručenom ústavnému súdu 31. mája 2018 uviedla tieto relevantné skutočnosti:

„Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ v 2. rade podal sťažnosť na prieťahy v konaní sp. zn. 26 C 38/2007 listom zo dňa 23.08.2013. Potvrdzujem, že

v správnom registri tunajšieho súdu evidujeme túto sťažnosť sťažovateľa na prietahy v konaní sp. zn. 26 C 38/2007 v jeho podaniach zo dňa 04.08.2013 a zo dňa 23.08.2013, ktorá je evidovaná sp. zn. Spr. 2236/2015. Táto sťažnosť sťažovateľa bola vybavená dňa 19.09.2013 tak, že k objektívnym prietahom v konaní došlo, a to jednak z dôvodu zmeny zákonného sudcu a aj podľa vyjadrenia zákonnej sudkyne potrebou naštudovania rozsiahleho spisu ako aj potrebou rozhodovania o viacerých procesných návrhoch a s konštatovaním, že súd vo veci v čase vybavenia sťažnosti koná ďalej riadne a bezprietahovo...

V správnom registri tunajšieho súdu evidujeme i ďalšiu sťažnosť sťažovateľa v 2. rade na prietahy v konaní sp. zn. 26 C 38/2007, a to sťažnosť zo dňa 03.10.2014 evidovanú pod sp. zn. Spr. 2343/2014, ktorá bola dňa 10.11.2014 vybavená ako dôvodná s prihliadnutím na celkovú dĺžku konania, avšak s poukazom na skutočnosť, že dĺžku konania ovplyvnilo okrem skutočnosti, že vo veci došlo tri krát k zmene zákonného sudcu, aj správanie žalobcu, ktorý navrhoval nové dôkazy v priebehu celého konania a uplatnil viaceré procesné návrhy, o ktorých musel súd rozhodnúť. Dovoľujem si poukázať na skutočnosť, že pri vybavení tejto sťažnosti sťažovateľa súd vyhodnotil sťažnosť opätovne vo vzťahu k priebehu celého konania, teda bez ohľadu na vybavenie vyššie uvedenej jeho predchádzajúcej sťažnosti...

Po preštudovaní spisového materiálu sp. zn. 26 C 38/2007 mám zato, že v predmetnom konaní ide o skutkovo a právne zložitú vec, čo vyplýva zo samotného predmetu konania, ktorým je náhrada škody voči štátu, ktorá bola spôsobená pri výkone verejnej moci...

Čo sa týka celkovej dĺžky konania, táto bola podľa môjho názoru spôsobená vo významnej miere samotnými sťažovateľmi. V tejto súvislosti rovnako odkazujem na priloženú Odpoveď na sťažnosť sp. zn. Spr. 2236/2015 ako aj na Upovedomenie o spôsobe vybavenia sťažnosti sp. zn. Spr. 2343/2014, na konštatovania, že k prietahom v konaní došlo, resp. dĺžku konania ovplyvnilo rozhodovanie o viacerých procesných návrhoch sťažovateľov, ktorí navrhovali nové dôkazy v priebehu celého konania a uplatnili viaceré procesné návrhy, o ktorých musel súd rozhodnúť. Je nepochybné, že strana sporu je oprávnená využívať zákonom ustanovené prostriedky na obhajovanie svojich práv, avšak úkony súdu, ktoré boli vykonané v súvislosti s takýmito procesnými úkonmi nemožno

pričítať podľa môjho názoru na ťarchu konajúceho súdu. K celkovej dĺžke konania prispela nepochybne i skutočnosť, že v konaní došlo trikrát k zmene zákonného sudcu a vec bola od začiatku konania doposiaľ pridelená na prejednanie štyrom zákonným sudcom.

Dovolím si poukázať i na skutočnosť, že v období od 09.11.2015 do 18.05.2017 sa spis nachádzal na Najvyššom súde SR, kde bol tunajším súdom predložený na rozhodnutie o dovolaní žalobcov proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č.k. 10 Co 183/2015-305 zo dňa 28.05.2015.

Konečné rozhodnutie ponechávam na zváženie Ústavnému súdu Slovenskej republiky a v prípade záveru o porušení práv sťažovateľa, žiadam, aby súd zvážil dôvodnosť a primeranosť finančného zadosťučinenia a nepriznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v celej uplatnenej výške.

Týmto Vám oznamujem, že Okresný súd Bratislava I podľa ustanovenia § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov, netrvá na ústnom prerokovaní veci pred Ústavným súdom Slovenskej republiky...“

14. Predsedníčka okresného súdu zároveň k vyjadreniu pripojila chronologický prehľad úkonov okresného súdu a vyjadrenie aktuálneho zákonného sudcu [REDAKOVANÉ], ktorý v ňom uviedol tieto relevantné skutočnosti:

„S argumentáciou sťažovateľa sa nestotožňujem. V rozhodnom období najprv súd rozhodoval o zámene účastníkov na strane žalobcov a to na návrhy sťažovateľa, následne uznesením... rozhodol o uložení povinnosti sťažovateľovi zložiť preddavok na trovy konania vo výške 39.617 eur. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 2.10.2014 a vykonateľnosť 2.12.2014. Uvedené uznesenie bolo sťažovateľom napadnuté odvolaním aj dovolaním, pričom v oboch prípadoch došlo k odmietnutiu opravného prostriedku a spis bol dňa 18.5.2017 vrátený Okresnému súdu Bratislava I po rozhodnutí o dovolaní.

Vzhľadom na skutočnosť, že uznesenie o uložení povinnosti zložiť preddavok na trovy konania je právoplatné a vykonateľné, pričom do dnešného dňa toto zrušené nebolo, ani nebol zložený preddavok, súd listom zo dňa 28.2.2018 oznámil sťažovateľovi, že predmetné uznesenie je stále právoplatné a vyzval ho na vyjadrenie k svojmu podaniu, z ktorého nebolo zrejmé či žiada zastavenie konania vo veci, resp. či toto má súd považovať z

hľadiska obsahu za späťvzatie žaloby. Sťažovateľ sa vyjadril podaniami doručenými súdu dňa 13.4.2018 a 4.5.2018 tak, že žalobu neberie späť.

S prihliadnutím na stav vec a výzvu Ústavného súdu Slovenskej republiky ako nový zákonný sudca môžem k veci uviesť tolko, že v danej veci som vytýčil termín pojednávania na 5.9.2018.

V súčasnej dobe však má za to, že nie sú splnené podmienky na vytýčenie termínu pojednávania a tieto neboli splnené počas celého sťažovateľom namietaného obdobia.

Na základe vyššie uvedené považujem sťažnosť za nedôvodnú.“

15. Ústavný súd zaslal citované vyjadrenia právnej zástupkyňi sťažovateľov a zároveň ju v súlade s § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyzval, aby sa vyjadrila, či súhlasí s upustením od ústneho pojednávania, ak ústavný súd dospeje k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. Právna zástupkyňa sťažovateľov písomne odpovedala podaním doručeným ústavnému súdu 13. júna 2018, pričom k vyjadreniu predsedníčky okresného súdu ani zákonného sudcu sa osobitne nevyjadrila, len súhlasila, aby ústavný súd v danej veci upustil od ústneho pojednávania.

16. Vzhľadom na uvedené ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

17. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

18. Sťažovatelia sa sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva upraveného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v ich právnej veci.

19. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

20. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

21. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak, ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

22. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z čl. 17 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), ktorý určuje, že súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb, ďalej z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania

(obdobne predtým § 6 a § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016).

23. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna, faktická, prípadne procesná zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESĽP ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (m. m. I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľov.

24. Pokiaľ ide o prvé posudzované kritérium, ústavný súd konštatuje, že predmet namietaného konania, t. j. uplatňovanie náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších predpisov je sporom patriacim do štandardnej agendy všeobecných súdov v rámci ich rozhodovacej činnosti.

Ústavný súd však konštatuje, že namietané konanie je v súčasnosti skomplikované aj tým, že okresný súd sa v súvislosti s už uloženými trovami konania musí vysporiadať s právnymi účinkami nálezu ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 30/2015, v ktorom ústavný súd vyslovil, že § 141a Občianskeho súdneho poriadku (na základe ktorého bola uložená povinnosť zložiť preddavok na trovy konania) nie je v súlade s čl. 1 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy. Uvedená skutočnosť však nemôže ospravedlniť doterajšiu dĺžku konania v celom jeho rozsahu takmer 11 rokov bez čo i len jedného prvostupňového rozhodnutia vo veci.

25. Správanie sťažovateľa je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd konštatuje, že dĺžku namietaného súdneho konania značne ovplyvnili aj početne podané procesné návrhy zo strany sťažovateľov. Ústavný súd zohľadňuje, že sťažovatelia ako účastníci konania majú nesporne právo na procesné úkony, ktoré

v napadnutom konaní urobili, na druhej strane však poukazuje na to, že za priet'ahy vzniknuté v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania nemožno pripísať zodpovednosť na vrub súdu konajúceho vo veci. Poukazujúc na doterajšiu judikatúru, čas, ktorý bol nevyhnutný na rozhodnutie o procesných návrhoch s'ťažovateľov, ústavný súd nezapočítal do doby zbytočných priet'ahov v konaní okresného súdu (m. m. III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04).

26. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva s'ťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup okresného súdu v napadnutom konaní. Po dôkladnom preskúmaní vyjadrení účastníkov konania a spisového materiálu ústavný súd konštatuje, že zbytočné priet'ahy v konaní okresného súdu boli spôsobené jednak nečinnosťou okresného súdu, ako aj jeho neefektívnym a nesústredeným postupom.

27. Pozornosti ústavného súdu neuniklo, že v súdnom spise sa nenachádza žiadna listina, ktorá by deklarovala, či sa vôbec uskutočnilo pojednávanie, ktoré okresný súd odročil 3. mája 2011 na 13. september 2011. V spise okresného súdu z daného obdobia sa však nachádza poznámka z 9. júla 2012, ktorá jasne indikuje nesústredenosť v postupe okresného súdu, keďže konajúca sudkyňa (ani iní zamestnanci okresného súdu) v danom časovom období nevedela, kde sa od 1. februára 2012 nachádza súdny spis. Z uvedeného dôvodu okresný súd v danom období zvažoval jeho rekonštrukciu. Keďže sa v súdnom spise nenachádzajú žiadne listiny, ktoré by deklarovali akúkoľvek aktivitu okresného súdu v danom období, t. j. od 3. mája 2011 do 2. októbra 2012 (jeden rok a štyri mesiace), ústavný súd hodnotí dané obdobie ako obdobie nečinnosti, ktoré vzniklo v dôsledku nesústredeného postupu okresného súdu.

28. Druhé obdobie nečinnosti v napadnutom konaní okresného súdu ústavný súd zaznamenal v období od 2. októbra 2012, keď okresný súd uznesením pripustil zmenu na strane navrhovateľa v 2. rade, ako aj zmenu petitu, do 13. mája 2013, keď vyzval odporcu v konaní na vyjadrenie. Dané obdobie absolútnej nečinnosti okresného súdu a ním spôsobené priet'ahy v napadnutom konaní trvali 7 mesiacov.

29. Napokon, v nadväznosti na celkovú dĺžku napadnutého konania (11 rokov) ústavný súd dáva do pozornosti svoju rozsiahlu konštantnú judikatúru, z ktorej vyplýva, že nielen nečinnosť, ale aj neefektívna, resp. nesústredená činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (m. m. IV. ÚS 22/02, IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011). Vzhľadom na celkovú dĺžku napadnutého konania a skutočnosť, že v konaní nie je ani takmer po jedenástich rokoch meritórne rozhodnuté, možno činnosť okresného súdu v napadnutom konaní hodnotiť ako činnosť značne neefektívnu.

30. Ústavný súd po komplexnom posúdení všetkých okolností daného prípadu z hľadiska predmetu konania, správania sťažovateľov a postupu okresného súdu, zohľadňujúc celkovú dĺžku konania a skutočnosť, že vo veci nie je právoplatne rozhodnuté, dospel k záveru, že v postupe okresného súdu došlo k zbytočným prietáhom v napadnutom konaní, a preto rozhodol, že bolo porušené základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výrokovej časti tohto nálezu.

III.

31. Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Pretože ústavný súd zistil porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, postupom okresného súdu prikázal okresnému súdu, ktorý vo veci aktuálne koná, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výrokovej časti nálezu).

32. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli podľa odseku 1 porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

33. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

34. Sťažovateľka v 1. rade vo svojej sťažnosti požadovala finančné odškodnenie v sume 10 300 € a sťažovateľ v 2. rade požadoval finančné odškodnenie v sume 10 000 €. Sťažovatelia svoje požiadavky odôvodňovali právnou neistotou a tým, že doterajší priebeh konania vykazuje znaky zbytočných priet'ahov.

35. Ústavný súd pri rozhodovaní o finančnom zadost'učinení vzal do úvahy najmä charakter predmetu konania, obdobie právnej neistoty sťažovateľov, ich správanie počas predmetného konania, celkovú dĺžku namietaného konania a skutočnosť, že vo veci zistil namietané porušenie označených práv.

Ústavný súd aplikoval zásadu spravodlivosti a zároveň sa riadil úvahou, že cieľom priznania primeraného finančného zadost'učinenia je len zmiernenie ujmy pociťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou. Berúc do úvahy všetky uvedené okolnosti, ústavný súd považoval za odôvodnené priznať sťažovateľom primerané finančné zadost'učinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde v sume každému po 1 000 € (bod 3 výrokovej časti nálezu).

36. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa v 2. rade ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky

Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

37. Ústavný súd priznal sťažovateľom (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu ich právneho zastúpenia advokátom. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2018, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb, je 76,75 € (§ 11 ods. 3 v spojení s § 13 ods. 2 vyhlášky) a hodnota režijného paušálu je 9,21 €.

38. S poukazom na výsledok konania vznikol každému zo sťažovateľov nárok na úhradu trov za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2018 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti ústavnému súdu) v sume 171,92 € vrátane režijného paušálu, t. j. spolu u oboch sťažovateľov spolu v sume 343,84 €.

39. Ústavný súd nepriznal úhradu trov za jeden úkon právnej služby (stanovisko k vyjadreniu okresného súdu), pretože toto vyjadrenie neobsahovalo žiadne skutočnosti významné pre rozhodnutie ústavného súdu.

40. Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľov (§ 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP).

41. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. júla 2018